

Een Preek 1937

Dom. I Adventus

Bereidt de weg des Heren

1:

Een angstaanjagend toneel is 't dat 't Evangelie van deze eerste dag van 't kerkelijk jaar ons voor ogen stelt, een toneel van algehele verwarring, van dood en ondergang.

En we vragen ons af waarvoor de zachtmoedige Jesus vandaag zo streng tot ons spreekt. Waarvoor de H. Kerk juist vandaag deze woorden tot ons richt, vandaag, nu wij toch de voorbereiding gaan beginnen van 't schoonste feest dat wij bezitten: 't heilige Kerstfeest.

Zoals de H. Kerk nooit iets doet zonder die grote moederlijke bezorgdheid voor ons zieleheil, zo heeft zij ook nu niet zo maar, zonder reden dit harde Evangelie vandaag in haar liturgie geplaatst.

Zij wil ons leren: hoe ons voor te bereiden op dat grote feest, hoe onze harten klaar te maken om met des te grote zekerheid en zo overvloedig mogelijk de vruchten van 't hoogheilig Kerstfeest te genieten.

II.

1.a) Ieder feest eist een tijd van voorbereiding. Of er feest is in 'n gezin, in stad of land, dat is altijd zo: dagen, weken, soms maanden te voren is men in de weer: want 't feest, dat men gaat vieren moet zo groot en mooi mogelijk worden, en als 't kan, onvergetelijk.

b. Over enkele weken gaat de Kerk feest vieren. En dat feest is zo groot, zo treffend, dat 'ieder opnieuw ons hart doet trillen van een altijd oude, maar toch altijd weer nieuwe ontroering.

't Is 'n feest van de God mens van de onmetelijke rijke, grote almachtige God, die een arm hulpeloos Kind,, dat op 'n handvol stro te schreien ligt. Wij aan 't feest vieren van Jesus' komst op aarde, van zijn geboorte in de stal van Bethlehem: 't feest van God-met-ons.

C: Ik behoef U wel niet te zeggen waarom dit Kerstfeest voor ons zo'n groot en genaderijk feest is.

Gij weet immers allen, waarom de Zoon van God onze arme mannelijke natuur heeft aangenomen; gij weet wat Jesus' komst op deze dag betekent voor de wereld, voor de mensen, voor ieder van ons.

Neen, ik hoef U niet te zeggen, dat Kerstmis een groot feest is. Wij hebben 't zelf gevoeld, en diep doorleefd van onze Kinderjaren af. En juist voor dat 't feit dat wij gaan herdenken voor alle mensen van zo'n ontzaglijke betekenis geweest is en nog is –want wij vieren toch met Kerstmis ook telkens opnieuw de geboorte van Jesus in ons hart, in ons leven – Daarom heeft de Kerk, om dat feest te doen slagen, ons een tijd van voorbereiding gegeven die er geheel op gericht is, onze harten klaar te maken en te bereiden voor de Komst van de Verlosser.

2. Maar als wij dat goed willen doen, dan moeten wij vooraf goed weten, wie dat is, die komen gaat.

En dit leert ons de Kerk door 't harde Evangelie van deze dag. Want daarin liggen voor ons drie dingen vervat, die wel een zeer bijzondere inzicht geven in 't karakter van de komende Heiland. Op de allereerste plaats blijkt uit 't Evangelie

A: dat Hij, die komen gaat, ook woorden kan spreken die voor een mens hard, zeer hard kunnen klinken. Christus komt niet voor ons 't leven hier op aarde licht en aangenaam te maken, om ons naar de hemel te brengen zonder opoffering en moeite van onze kant. Dit is 't eerst wat de Kerk ons leert. En 't is goed, dat wij dat weten. Dan zal Hij bij Zijn komst ons voorbereid vinden op Zijn uur van zelfverloochening en versterving, dan verwachten wij van Hem dit felle woord, waarin heel het christelijk levensprogram ligt opgesloten: "Wie zijn volgeling wil zijn, nemen Zijn kruis op", dan zullen wij gedacht zijn op die eis van de meest radicale overgave aan Christus: "Wie vader en moeder en alles wat hij bezit, niet verlaat om mijn naam, is Mij niet waardig."

B:

Vervolgens leert ons 't Evangelie, dat de Messias, die eens voor de hele wereld kwam als Zaligmaker, een ook nu was als Redder en Verlosser in ons hart wil geboren worden, omdat die zelfde Jesus eens zal weerkomen, niet als een hulpeloos Kind, niet als onze Zaligmaker, maar in grote macht en majesteit als de alwetende, rechtvaardig, onverbiddelijke rechter, om voor eeuwig te belonen of te straffen, al naar gelang wij volgens zijn wet geleefd hebben of niet.

Dit in deze tijd van voorbereiding ernstig te overdenken, is de tweede es van het Evangelie.

C:

En de derde tenslotte ligt opgesloten in die enkele laatste woorden, die de Kerk ons voorhoudt: dat eenvoudige maar zo enorm veelzeggende woord van Christus: “Hemel en aarde zullen voorbij gaan maar mijn woorden zullen niet voorbij gaan”. De inhoud van dit woorden is geweldig. Geweldig, om er radicaal naar te leven, zoals Christus dit van ons vraagt. Dit woord immers breekt alles af, wat er ooit door alle eeuwen en geslachten heen, alléén voor de wereld werd gedaan. Het zal voorbij gaan, met hemel en aarde. Voorbij gaan!. Dat zullen al die dingen, waarvan wij zoveel, misschien wel de meeste waarde hechten. Voorbij gaan zullen de paleizen van de groten dezer wereld: hun macht, hun invloed, hun rijkdom, voorbijgaan zal de techniek en beschaving waarop de wereld zo trots is. Voorbijgaan de liefde der mensen met al hun woorden en beloften.

Voorbijgaan zal heel deze wereld. Alleen dit blijft in eeuwigheid: het woord van Christus. Zijn woord blijft: de barmhartigen, de vredelievenden, de zuiveren van harte, de armen van geest, en die vervolging lijdten om Zijn naam: Zij zullen zalig zijn, Die alle s verlaten hebben om Hem, Zij zullen ’t eeuwige leven bezitten. Alles wat verborgen is zal aan ’t licht komen. Een glas water zelfs, uit liefde tot Hem, gegeven zal zijn loon niet missen. Maar er zal geen plaats zijn voor huichelaars en hebzuchtigen, voor de onkuise en zelfzuchtige.

O ja, ik weet ’t wel, de wereld neemt die Christus woorden niet au sérieux. Ze stelt háár uitspraken tegenover die van Christus, met andere zaligheden en andere waardebeoordelingen. Maar ook dat zal voorbij gaan: Want “Gij zult de Mensenzoon zien komen op de wolken van de hemel met grote macht en majesteit, om te oordelen leven en doden.”

3:

Begrijpt ge nu waarom de Kerk dit Evangelie juist op deze Zondag voorleest?

Dit is het: Bereidt de weg des Heren.

Christus komt. Nu nog als Kind, maar eens als Rechter; nu nog als God-met-Ons, maar eens als God-tegen-ons.

Christus komt. Wij kunnen tot Hem gaan zoals de herders eens deden en de wijzen uit ’t Oosten die met een hart boordevol vreugde zijn terug gekomen onder de mensen. Wij komen ook langs Hem gaan, zoals zovelen in die eerste Kerstdagen. Wij kunnen zelfs tegen Hem zijn, zoals Herodes. Maar dan spreekt dat Kind uit de kribbe: Mijn woord gaat niet voorbij. Wie niet voor mij is, is tegen mij. Ik heb de wereld overwonnen.”

Nu is aan ons de (...niet leesbaar). Ik kan niet onder woorden brengen wat ’t Kerstkind ieder van ons persoonlijk geven kan en wil. Een woord duidt ’t aan: Vrede! Dat is ’t beste wat mensen verlangen kunnen. Dat is ’t kostbaarste wat wij (niet leesbaar) kunnen, en zovelen verloren hebben. Dat wil Jesus van Bethlehem ons geven, onder één voorwaarde: dat wij de ernst van dit Kerstevangelie begrijpen willen en ons leven geheel daarop afstemmen. Dat wij breken met alle wat tegen ’t Kind van Bethlehem is. Dat wij voor Hem op onze knieën kunnen vallen en on ons eigen hart tenminste deze woorden vinden: God,, wees mij arme zondaars genadig. Want dan is daar weer als een almachtige vertroosting dit andere woord van Christus: Ik zal U niet veroordelen. Ga in vrede, en zondag niet meer.

III

Tussen ons en wat eens op de uiterste dag gebeuren gaat, staat de Kerstkribbe. Willen wij goed tot Jesus van de Kerstnacht komen, denken wij dan aan Christus van de oordeelsdag. Willen wij met hoop en vertrouwen tot Christus de Rechter komen, gaan wij dan tot Jesus, ’t Kind van Bethlehem.

Bereiden wij ons dan voor, naar beste krachten op dit heilige feest. Want Christus komt: Nu nog als Salvator: Redder. Eens- God spare ons ervoor.-als Damnator, Verdoemer. Bereidt de weg des Heren.

Mocht ’t Evangelie van deze Zondag onze zielen hebben opengezet voor Jesus Christus, die komen gaat. Voor zijn vrede, voor zijn liefde, voor zijn barmhartigheid. Dan wordt Kerstmis voor ons allen ’t feest van God-met-ons. En waar God is, daar is de hemel. Zelfs op deze arme aarde.

Amen